



LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, http://www.sam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai

2022-06- Nr. (1.1.5-141) 10-
Į 2022-05-25 Nr. 13619

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Įvertinę Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – NSI projektas), Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – TK projektas), Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 2, 3, 5, 11 13, 14, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ir 15¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 7 ir 71 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektą, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus.

1. Dėl NSI projekto.

Atsižvelgus, kad NSI projekto 7 straipsnio 1 dalimi numatoma, kad asmuo su negalia turi teisę į sveikatos priežiūrą (kurios apimtį, sąlygas, teikimą reglamentuoja kiti įstatymai ir juos įgyvendinantys teisės aktai) lygiai su kitais asmenimis, manytina, kad šio straipsnio 2 dalis turi nustatyti ne valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigų kompetenciją užtikrinant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą teisę, o papildomas asmens su negalia teises į sveikatos priežiūrą, kurių nenumato kiti teisės aktai.

NSI projekto 7 straipsnio 2 dalies 1 punktas nepagrįstai riboja Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 4 straipsnyje nustatytą paciento teisę pasirinkti sveikatos priežiūros įstaigą. Siūlytina tikslinti punkto formuluotę, kad asmeniui su negalia būtų sudaryta **galimybė** (o ne prievolė) gauti sveikatos priežiūros paslaugas kuo arčiau jo gyvenamosios vietos.

Medicininės reabilitacijos įstaigų (padalinių) veiklos specialiųjų reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. V-889 „Dėl Medicininės reabilitacijos įstaigų (padalinių) veiklos specialiųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“, 3.12 papunktyje nustatyta, kad palaikomoji reabilitacija – medicininės reabilitacijos ir socialinių priemonių kompleksas, padedantis palaikyti neįgalaus paciento anksčiau pasiektą funkcinio pajėgumo ir socialinio aktyvumo lygį. Atsižvelgiant į tai, atsisakytina NSI projekto 7 straipsnio 2 dalies 4 punkto, kadangi palaikomoji reabilitacija patenka į NSI projekto 7 straipsnio 2 dalies 2 punktą, o kita medicininė reabilitacija turėtų būti teikiama kaip ir kitiems pacientams, t. y. esant indikacijų.

Siūlytina atsisakyti NSI projekto 7 straipsnio 2 dalies 3 punkto, nes sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas patenka į visuomenės sveikatos priežiūrą, nurodytą NSI projekto 7 straipsnio 2 dalies 5 punkte. Pastarojo punkto taip pat siūlytina atsisakyti (dėl šio rašto 1 punkto pirmojoje pastraipoje nurodytos priežasties) arba, jei į šią pastabą būtų neatsižvelgta, jį tikslinti, be kita ko atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 2 straipsnio 23 dalyje pateiktą sąvokos visuomenės sveikatos priežiūra apibrėžtį (visuomenės sveikatos priežiūra – organizacinių,

teisinių, ekonominių, techninių, socialinių ir medicinos priemonių, padedančių įgyvendinti **ligų ir traumų profilaktiką, išsaugoti visuomenės sveikatą ir ją stiprinti**, visuma).

Siūlytina atsisakyti NSI projekto 7 straipsnio 3 dalies, kadangi institucijų kompetencija nustatyta NSI projekto 11 straipsnyje, kurio 2 dalies 2 punkte nustatyta, kad asmens su negalia teisių politikos valdymo institucijos yra **ministerijos** pagal ministrams priskirtas valdymo sritis. Sveikatos apsaugos ministerijos pagrindiniai įgaliojimai sveikatinimo srityje nustatyti Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 61 straipsnyje, o šio įstatymo 12 straipsnyje nustatyta, kas organizuoja atitinkamas sveikatos priežiūros paslaugas („4. Savivaldybių vykdomosios institucijos organizuoja pirminę asmens sveikatos priežiūrą. Pirminės asmens sveikatos priežiūros organizavimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Savivaldybės vykdomos visuomenės sveikatos priežiūros apimtį ir vykdymo tvarką nustato šis įstatymas, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas ir kiti teisės aktai. 5. Savivaldybių vykdomosios institucijos taip pat įgyvendina įstatymo deleguotą valstybės funkciją – organizuoja antrinę asmens sveikatos priežiūrą. Tretinę asmens sveikatos priežiūrą organizuoja Sveikatos apsaugos ministerija. Antrinės ir tretinės asmens sveikatos priežiūros mastą nustato Sveikatos apsaugos ministerija.“).

Atsižvelgiant į tai, kad NSI projekto 17 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punkte nurodoma apie neįgytą savarankiškumą, NSI projekto 17 straipsnio 2 dalies 3 punkte, manytina, vietoj „nežymiai sumažėjusios asmens galimybės būti savarankiškam“ turėtų būti „nežymiai sumažėjęs savarankiškumas“.

NSI projekto 19 straipsnio 1 dalies formuluotė „Asmeniui, kuriam dėl **savarankiškumo apribojimo** reikalinga kito asmens pagalba“ keistina į „Asmeniui, kuriam dėl **riboto savarankiškumo** reikalinga kito asmens pagalba“.

NSI projekto 19 straipsnio 1 dalyje (jos punktuose) nurodoma „dėl **pastovaus, negrįžtamo** organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia“, tačiau 3 dalyje nustatant individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo terminus tai paneigiama, nes rašoma „**prognozuojamas** asmens organizmo funkcijų sutrikimo ir (ar) savarankiškumo kasdienėje veikloje **pasikeitimas**“. Siūlytina suderinti šias nuostatas. Analogiška pastaba taikytina NSI projekto 20 straipsnio 1 ir 2 daliai.

NSI projekto 21 straipsnio 2 dalies 3 arba 4 punktas tikslintini aiškiai nurodant, kuriam punktui priskiriama reikšmė 30 proc.

NSI projekto 22 straipsnio 3 dalies 2 punkte siūlytina išbraukti „ir (ar) funkcinė būklė“, nes šio straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad aprūpintojas skiriamas pilnamečio asmens su negalia, kuriam iki pilnametystės buvo nustatytas individualios pagalbos kompensacijos poreikis **dėl psichikos ir (ar) elgesio sutrikimų** (t.y. nenumatyta, kad skiriamas dėl asmens funkcinės būklės). Taip pat NSI projekto 22 straipsnio 3 dalį siūlytina papildyti sprendimo dėl aprūpintojo skyrimo pripažinimo netekusiu galios pagrindu, kai aprūpintojas pažeidžia slaugomo ar prižiūrimo asmens teises ir teisėtus interesus (pvz., naudoja smurtą ar kt.).

NSI projekto **26 straipsnis** 4 dalies 3 punktas tikslintinas, nes jame numatyta, kad Agentūra ar jos įgaliota įstaiga perduoda techninės pagalbos priemones **panaudos pagrindais** laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis savivaldybių administracijoms, tačiau šios šias priemones **perduoda nuosavybėn** ir (ar) panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems asmenims.

2. Dėl TK projekto.

Pastebėtina, kad socialinės paslaugos ir patarnavimai iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų nėra apmokami, todėl jų nurodyti TK projekto 7 straipsnio 1 dalies 1 punkte nėra pagrindo. Atsižvelgiant į tai TK projekto 7 straipsnio 1 dalies 1 punktas tikslintinas taip:

„1) jeigu asmuo, turintis teisę gauti individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensaciją, gyvena švietimo įstaigoje, o likęs be tėvų globos vaikas ir (ar) vaikas, patiriantis socialinę riziką, – ir socialinės globos įstaigoje arba jeigu asmeniui, turinčiam teisę gauti individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensaciją, ~~palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėje ar asmens sveikatos~~

~~priežiūros įstaigos~~–slaugos skyriuje arba šios įstaigos bendrajame skyriuje įsteigtoje vietoje ~~neįgaliojoje įstaigoje~~ **asmeniui su negalia** ~~asmens~~–slaugai teikiamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų apmokamos **stacionarinės** slaugos, palaikomojo gydymo, paliatyviosios pagalbos, ~~socialinės paslaugos ir patarnavimai~~“.

TK projekto 7 straipsnio 3 dalyje nurodyta „gavus informaciją iš valstybės ir savivaldybės institucijų, įstaigų, įmonių bei organizacijų“, tačiau lieka neaišku, ar jos turi pareigą pranešti, apie toje dalyje nurodyta aplinkybes – siūlytina tokią pareigą nustatyti. Taip pat turėtų būti aiškiai nustatyta, kad tokią pareigą turi ne tik valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, bet ir kitos (privačios) Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos asmens sveikatos priežiūros įstaigos.

TK projekto **6 straipsnio** 4 dalis tikslintina šiais aspektais:

- 1 punkto nuostata „vietoj specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos) **poreikio** nustatomas pirmo, antro arba trečio lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis“ apima to paties punkto tolesnę nuostatą „vietoj specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos) **antro lygio poreikio** nustatomas pirmo, antro arba trečio lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis“, todėl šios tolesnės nuostatos (pakartojimo) atsisakytina. Analogiška pastaba taikytina 3 punktui.

- taip pat 2 ir 3 punktai tikslinti redakciniu aspektu:

„2) kai vietoj antro lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio nustatomas pirmo lygio individualios pagalbos tenkinimo išlaidų kompensacijos poreikis arba vietoj trečio lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio nustatomas pirmo arba antro lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis arba vietoj ketvirto **lygio** individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio nustatomas pirmo, antro arba trečio lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos ~~poreikio nustatymo dienos~~ **poreikis**, – nuo kito lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo dienos;

3) vietoj specialiojo nuolatinės slaugos poreikio nustatomas ~~individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos~~ antro, trečio arba ketvirto lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis arba vietoj specialiojo nuolatinės slaugos pirmojo lygio poreikio nustatomas ~~individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos~~ antro, trečio arba ketvirto lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis, – nuo kito mėnesio pirmos dienos po to, kai buvo nustatytas kito lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis.“

Atsižvelgdami į NSI projekto 3 straipsnio 5 dalies nuostatą, nustatančią sąvokų vartojimą, informuojame, kad kitų sveikatos apsaugos ministro valdymo srities įstatymų keisti nereikia.

Viceministrė

Danguolė Jankauskienė

Aušrinė Storpirstienė, tel. 219 3319, el. paštas ausrine.storpirstiene@sam.lt